

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

ЕВРОПА НА НЯКОЛКО СКОРОСТИ

Изготвил:

Проверил:

София, 2017

УВОД

„Обединени в различието” е мотото на Европейския Съюз (ЕС). В действителност разнообразието в ЕС се е увеличило. Това изисква все по-широк набор от специални разпоредби за отделните държави-членки. В много области на политиката на ЕС, включително обща валута, правосъдие и вътрешни работи, фискален пакт, Банковия съюз и патентът на ЕС, не може да се стигне до споразумения, поради липсата на единствено между държавите-членки. По време на европейската дългова криза, тази диференциация достигна нов обхват, което за постоянно ще промени управлението, баланса в властта и сплотеността на ЕС. За това, членките на ЕС използват широка гама от инструменти за диференцирана интеграция: засилено сътрудничество в рамките на Договора за ЕС, междуправителствена координация със или без използването на структурите на ЕС и сътрудничеството извън него ЕС, основано на международното право. Някои страни-членки също така са се възползвали от негативното диференциране, настоявайки за право на отказ, което е залегнало в конкретни области на политиката на ЕС. Идеята за „Европа на няколко скорости” е реалност.

Диференцираните форми на сътрудничество първоначално са били предназначени само като стратегия във форма "последна инстанция" с оглед насърчаване на европейската интеграция. Но в ЕС нейното използване се е увеличило значително. На ниво първично право Договорът от Лисабон е установил няколко нови опции за отказ, включително частичен протокол, изключвайки Обединеното кралство и Полша от Хартата на основните права. Официалният инструмент за сътрудничество е бил разширен по обхват и специални форми на гъвкаво сътрудничество са били въведени както в политиката за Обща сигурност и отбрана (ОПСО) така и в областта на правосъдието и вътрешните работи. С Пактът "Евро плюс", фискалният пакт, с използването на сътрудничество в областта на

трансевропейското право, и въвеждането на новото патентно законодателство на ЕС, днес диференциацията засяга основни области на интеграцията в ЕС.

Диференцираната интеграция променя политическата динамиката и процесите на Европейския съюз. Тези промени и свързаните с това страхове от "разделена Европа" са постоянен фактор в дискусиите, които са в ход, откакто започна кризата с дълга в еврозоната. Били са взети ключови политически решения за финансова помощ, а също така и за широкообхватни реформи в икономическото управление в ЕС. Дори държави, които не са в еврозоната, доброволно са допринесли в програмите за финансова помощ както и за Евро + и Фискалния пакт, като целта е била да се противодейства на риска от „разделение на ЕС на страни в еврозоната и страни извън“¹.

Дебатът за плюсовете и минусите за „Европа на няколко скорости“ продължава от 70-те години насам – диференцираната интеграция отдавна е реалност в интеграционния процес. Имайки предвид хетерогенните интереси, диференциацията ще бъде основен метод за европейска интеграция напред.

1. Форми на диференцирана интеграция

Дебатът за диференцираната интеграция в ЕС е белязан от определено концептуална двусмислие. Налице в твърде много терминология, от „Европа на две / няколко скорости“, „Европа на концентрирани кръгове“ и „Европа а ла карт“ до инструментите на Договора за "засилено сътрудничество" и "постоянно структурирано сътрудничество"². Въпреки че те често се използват като синоними, тези

¹ "Vor dem EU-Gipfel: 'Deutschland diktiert niemandem etwas,'" Frankfurter Allgemeine Zeitung, December 16, 2010.

² Alexander Stubb, "A Categorization of Differentiated Integration," Journal of Common Market Studies 34, no. 2 (1996): 283–95

термини означават различни форми на интеграцията, чиито политически смисъл има много различни последици за ЕС и неговите държави-членки³.

Общият елемент, който се изпълнява във всички варианти на диференцирана интеграция (ДИ) е отклонение от принципа за Единна интеграция на всички държави-членки в единна политическа единица. По дефиниция, диференцираната интеграция е в пряк контраст с визията за „по-близък съюз” (член 1 от ДЕС) и принципа за върховенството на европейското право. Този принцип се проявява сам по себе си не само в редица решения на Съда на Европейските общности, в които съдиите непрекъснато подчертават основното значение на правото на ЕС и "необходимостта да се запази единната му валидност и да се прилага във всички държави-членки” 4. Съгласно принципа на лоялно сътрудничество (Член 4, параграф 3 от ДЕС), Договора за Европейския съюз също така задължава държавите-членки да си оказват взаимна помощ с взаимно уважение. Така диференцираната интеграция може да се дефинира като състояние, при което единството и едновременността на интеграцията на всички държави-членки са повече или по-малко ограничени от временни или постоянни изключения⁴.

Различните форми на диференцирана интеграция обикновено се разделят на три категории - време, пространство и материя⁵. Концепцията за Европа на много скорости се отнася до чисто времево разминаване в равнището на участие на държавите-членки на ЕС в интеграцията, които въпреки това споделят една и съща цел. Най-често срещаните примери за времево ограничени ДИ са преходните разпоредби уреждащи присъединяването на новите държави-членки. Те са се приложили,

³ Daniel Thym, "Supranationale Ungleichzeitigkeit im Recht der europäischen Integration," *Europarecht* 41, no. 5 (2006): 637–55.

⁴ Tobias Bender, "Die Verstärkte Zusammenarbeit nach Nizza. Anwendungsfelder und Bewertung im Spiegel historischer Präzedenzfälle der differenzierten Integration," *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* 61, no. 4 (2001): 729–70 (733).

⁵ *Übergangsfristen im EU-Beitrittsvertrag*, Info-Brief 32/03. Wissenschaftliche Dienste des Deutschen Bundestags (Berlin, 2003).